

***Mniotype anilis* (Boisduval, 1840), espècie nova per a la fauna ibèrica (Lepidoptera: Noctuidae)**

***Mniotype anilis* (Boisduval, 1840), new species for the Iberian Peninsula (Lepidoptera: Noctuidae)**

Josep Ylla¹, Arcadi Cervelló² & Ramon Macià³

¹Urbanització Serrabonica; E-08503 Gurb de la Plana (Barcelona)

²Alcolea, 110, 2n 1a; E-08014 Barcelona

³Carrer Bisbe Morgades, 41, 3r 1a; E-08500 Vic (Barcelona)

Key words: *Mniotype anilis*, Noctuidae, Lepidoptera, new record, Iberian Peninsula.

La nova troballa aquí presentada es va fer a conseqüència de la revisió per part del primer autor d'una sèrie d'exemplars capturats pel segon autor i que estaven pendents de ser identificats. Aquesta és una pràctica que sovint dona interessants resultats.

Concretament, un dels exemplars va resultar ser un noctuid de la subfamília Hadeninae o Xyleninae (segons si se segueix Ronkay *et al.* (2001) o Fibiger & Hacker (2004), respectivament), pertanyent a l'espècie *Mniotype anilis* (Boisduval, 1840).

Aquesta espècie només ha estat citada de la part més occidental dels Alps (pràcticament sempre només a dins de França), dels Apenins i de les illes de Còrsega i Sardenya (Karsholt & Razowski 1996; Ronkay *et al.* 2001). Tot i que Berio (1985) esmenta aquesta espècie d'Espanya (sense cap altra indicació que «Spagna»), aquesta citació no ha estat recollida en cap dels posteriors catàlegs de noctuids ibèrics o catalans (Vives Moreno 1994; Yela 1997; Bellavista 2000), per la qual cosa fins ara se l'ha considerada absent de la Península.

D'acord amb Ronkay *et al.* (2001), *M. anilis* és una espècie de distribució centromediterrània pròpia d'àrees muntanyoses d'una altitud compresa entre els 1.000 i 1.500 metres, on colonitza pendents rocallosos amb arbustos i zones boscoses poc denses. És una espècie univoltina i els adults volen de maig a agost. Hiverna en forma de petita eruga. Les larves són polífagues damunt plantes herbàcies i arbustos.

Són dues les subespècies descrites, la tiponimial, *M. anilis anilis* (Boisduval, 1840), pròpia dels Alps i els Apenins, i *M. anilis sylvatica* (Bellier, 1861), present a

Còrsega i Sardenya, fàcilment diferenciable de l'anterior per la seva tonalitat més fosca.

A la figura 1 es presenta l'únic exemplar ibèric fins ara conegut. Sorprenentment, per l'aspecte extern, aquest individu s'ha d'atribuir a la subespècie *sylvatica*, encara que amb una envergadura alar força més reduïda (34 mm, enfront dels 45-47 mm propis d'aquesta subespècie insular).

Fig. 1 Exemplar de *Mniotype anilis* (Boisduval, 1840): Girul, Meranges (Cerdanya), ♂, 7.VII.2005 (A. Cervelló leg.).

A la figura 2 es representa l'andropigi corresponent a l'exemplar anterior, el qual es distingeix fàcilment del de qualsevol de les altres espècies ibèriques del mateix gènere per les llargues i fines extensions apicals de la fultura. Unes il·lustracions molt bones de l'andropigi de *M. anilis* han estat publicades per Berio (1985) i Ronkay *et al.* (2001).

Fig. 2 Andropigi i aedeagus de *Mniotype anilis* (Boisduval, 1840).

Amb aquesta augmenten fins a cinc les espècies del gènere *Mniotype* conegudes de la Península Ibèrica. Les altres quatre són: *M. adusta* (Esper, [1790]), *M. spinosa*

(Chrétien, 1910), *M. satura* ([Denis & Schiffermüller], 1775) i *M. fulva* subsp. *maribelae* (Pérez-López & Morente-Benítez, 1996). Aquesta darrera espècie va ser descrita com a *Luperina (Eremobastis) maribelae* (nova espècie dins d'un nou subgènere) a partir d'exemplars procedents de la depressió de Guadix-Baza, a la província de Granada (Pérez-López & Morente-Benítez 1996), i posteriorment ha estat considerada una sinonímia de l'espècie nord-africana *M. fulva* (Rothschild, 1941) (cf. Fibiger & Hacker 2004).

Els autors agraeixen sincerament els interessants i valuosos comentaris rebuts de Michael Fibiger.

Material estudiat. Cerdanya: Girul, Meranges (1.550 m; 31TCH90), 1 ♂, 7.VII.2005 (A. Cervelló leg.).

Referències bibliogràfiques

- Bellavista, J. 2000. Llista sistemàtica dels noctuids de Catalunya (Lepidoptera: Noctuidae). *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 15: 71-120.
- Berio, E. 1985. *Lepidoptera Noctuidae I. Generalità, Hadeninae, Cuculliinae*. Fauna d'Italia, 22: xxii + 970 pp., 32 pls. Edizioni Calderini, Bologna.
- Fibiger, M. & Hacker, H. 2004. Systematic list of the Noctuoidea of Europe (Notodontidae, Nolidae, Arctiidae, Lymantriidae, Erebiidae, Micronoctuidae and Noctuidae). *Esperiana*, 11: 93-205.
- Karsholt, O. & Razowski, J., eds. 1996. *The Lepidoptera of Europe. A Distributional Checklist*. 380 pp. Apollo Books, Stenstrup.
- Pérez-López, F.J. & Morente-Benítez, F.J. 1996. Nuevo subgénero y nueva especie de *Luperina* Boisduval, 1829: *Luperina (Eremobastis) maribelae* subgen. n., sp. n. de Granada (sureste de la Península Ibérica) (Lepidoptera: Noctuidae, Ipimorphinae). *Nouv. Revue Ent. (N.S.)*, 13(2): 123-129.
- Ronkay, L., Yela J.L. & Hreblay, M. 2001. Hadeninae II. In: *Noctuidae Europaea* (Fibiger, M. & Honey, M. Eds), 5: 1-452. Entomological Press, Sorø.
- Vives Moreno, A. 1994. *Catálogo sistemático y sinonímico de los lepidópteros de la Península Ibérica y Baleares (Insecta: Lepidoptera). (Segunda parte)*. x + 775 pp. Publicaciones del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Dirección General de Sanidad de la Producción Agraria, Madrid.
- Yela, J.L. 1997. Noctuidos del área iberobaleár: adiciones y correcciones a la lista sistemática, con consideraciones micro y macroevolutivas y una propuesta filogenética global (Insecta: Lepidoptera: Noctuidae). *Zapateri Revta aragon. Ent.*, 7: 91-190.

Data de recepció: 30 de març de 2007

Data d'acceptació: 21 de juny de 2007